

“Ugo Bagedda presidente regionale de s’A.N.G.A : s’ùrtima manovra de su Governu faghet cumpàrrere sa massaria coemente sa “chisinedda” de sos setores econòmicos. Sa galavera, sa formatzione de sos zòvanos e una manera noa de cunsiderare s’impresa agrìcula ligada a su turismu, est su chi bisonzat pro torrare a fàghere mòere su setore, fàghere profetu e dare traballu”.

Sa mannosia sarda de èssere un’impresàriu agrìculu, s’aficu seguru in su chi ant a pòdere fàghere sos zòvanos pro torrare a abalorare su traballu de su sartu, unu pagu de galavera paris cun una cumpetènzia bona.

Custu pro Ugo Bagedda, dae su mese de làmpadas coladu presidente regionale de s’A.N.G.A. (assòtziu nazionale de sos massajos zòvanos), est su chi bi cheret pro torrare a fàghere mòere sa massaria.

Bagedda creet chi auninde massaria cun turismu si podet a beru torrare a fàghere mòere custu setore, oe in una crisi manna, e si podet torrare a fàghere rèdditu e a dare traballu.

“S’A.N.G.A chi oe at 50 sòtzios contende sas setziones de Tatari, Casteddu e Aristanis (fata in su mese de cabudanni), punnat a animare sas levas novas a traballare in su sartu, pigare sos contributos de su ministeru a a pustis fàghere un’impresa, produrre e bèndere in Sardinna ma finas in sos mercados natzionales e èsteros. Sos addòvios cun sos assòtzios nostros - contat s’impresàriu tataresu laureadu in Sièntzias Enolòzicas chi a apenas 33 annos ghiat cun sa familia un’azienda in Gaddura in ue b’at ulia, bide e finas un’agriturismu – sunt unu mamentu ùtile de cuncàmbiu e de cunfrontu, un’occasione finas pro fàghere lobby subra sos amparos de pònnere in sas políticas pro sos zòvanos.

Chie traballat in su sartu depet èssere amantiosu e depet pònnere a frutu sas cumpetènzias chi at imparadu in su tempus in una àndala formativa sèria.

Oe mancat sa cultura de impresa – narat Bagedda – ma pro crèschere bi cheret, a bandas de s’atrivimentu e s’atinu de su chi unu ischit fàghere, sa preparazione manageriale. De custu non si nde podet fàghere a mancu in totu s’àndala de sa filiera mescamente como chi su setore est in crisi e chi a àere dinare e terrinos est semper prus difitzile.

Depimus dare fide e azuare sos zòvanos chi zai traballant o chi cherent traballare in su sartu. Propiu sas levas noas podent ispuntorzare sos massajos betzos a andare a dae in antis finas si b’at sa crisi.

In Sardinna s’80-90% de sas aziendas agrìculas sunt ghiadas dae familiares. S’istòria, sas raighina e sa cultura locale comente a sos terrinos nostros sunt intritzidos de parentelas chi sunt a beru su balore azuntu de sos produtos sardos chi depimus imparare a abalorare.

B’at pessamentu e pistighinzu meda pru su decretu “Sarva Itàlia” de su Governu Monti chi nochet meda a sa massaria, chi depet règhere su 10% de sa manovra. Nos ispantat mescamente – narat su nùmeru unu de s’ANGA – s’impòsitu dòpiu pro sos fràigos de su sartu chi pro sa massaria est comente chi sient trastis de traballu.

Amus fatu argunos càrculos. Un’azienda media si in antis pagaiat 2.000 èuros de impòsitos, apustis chi ant postu s’Imu finas pro sos fràigos de su sartu at a èssere custringa a pagare 15.000 èuros pagu prus o mancu.

Sunt custos chi pesant meda subras sas aziendas mescamente in cussas ghiadas dae zòvanos chi sunt galu ponende raighinas e ant pagu dinare. In sos mèdias si faeddat meda de bene primàrios ma cando si faghent sas manovras sa massaria resurtat sa “chisinedda” de sos setores econòmicos.

Semus istracos e iscuntentos de comente sa Regione est guvernende sos finanziamentos comunitàrios pro s’isvilupu rurale.

Semper de prus– sighit Bagedda – b’at ritardos in sos pagamentos (a bortas finas de duos o tres annos) e b’at finas tropu discòidu pro tancare sas pràticas.

Cussu chi pesso chi a beru non si podet atzetare est s’irresponsabilidade de sa classe polìtica. Sos assessorados, Argea e Agea su chi depent fàghere si lu ghetant dae pala in coddu e tando si perdet tempus a isvoligare problemas causados dae sistemas chi non si faeddant.

Intantu colant sos meses e sos annos e innoghe si bivet in su far west. Si calicunu isballiat subra sa pedde de sos impresàrios agriculos est zustu chi nde paghet sas conseguèntzias. Si faghimus unu cunfrontu cun sas àteras rezones, mancari chi su problemas de sos ritardos b’est in totu s’Itàlia, est abidente chi una bona parte de sas àteras rezones at zai previstu unu segundu bandu pro sa misura 112 (chi azuat sos zòvanos a intrare a traballare in su sartu). In Sardinna imbetzes galu non ch’amus tancadu su primu bandu ca sas praticas non sunt istadas galu pagadas.

E cheret finas a cunsiderare chi una borta chi ant fatu su decretu de pagamentu, semus custringtos a fàghere una fideiussione ma depimus isettare 6 o 7 meses in antis de àere su dinare.

A sos zòvanos chi depent cumintzare a traballare – sighit s’impresàriu – los ispantat s’allonghionzu de su tempus. Non si podet istare infatu a unu bandu pro duos annos”.

Un’àteru apretu chi b’at in custu tempus est chi Bruxelles at impostu a sas 468 aziendas suinìcolas sardas tzertificadas imunes dae sa peste suina e chi ant istandard de bioseguresa artos meda, de non poder bogare peta a foras de Sardinna.

Su presidente Bagedda narat chi custa brivatzione diat dèpere pertocare petzi soz zassos inue b’at sa peste suina sena nde fàghere pagare sas conseguèntzias a totu su sitema suinìcolu sardu e narat finas chi argunos podent àere interessu in custa chistione.

“Unu pegus pagadu pro norma 300 èuros, si zughet sa peste suina – narat su presidente de s’A.N.G.A. – a l’isperdere costat 500 èuros. Sos contos non torrant. Torro a nàrrere chi bi podent èssere argunos chi ant interessu. Su setore suninìcolu depet cuncordare sa filiera pro arribare a una Dop o a una Igp pro sos salumenes. Sa ratza de sos porcos sardos est una de sas prus pretziadas”.

Bagedda narat chi pro dare aficu nou a su setore si diat dèpere traballare paris cun su turismu. “In sa massaria amus unu problema sotziolòzicu. S’isolamentu – narat su presidente – no azuat in sos cuncàmbios comertziales e culturales. So a favore de totu cussu chi faghet zirare s’economia e so cumbintu chi non podimus bìvere petzi cun sos balanzos de su turismu de sas marinas, mescamente como chi s’istajone est semper prus curtza. Amus unu territòriu pagu populadu cunforme a sa mannària. Diat chèrrere a fàghere crèschere prus su turismu de s’internu, chene fàghere peruna cuntierra cun cussu de sas marinas, rispetende s’ambiente. Bi cherent disinnos politicos, un’aumentu de sos servìtzios collegados a una rete de turismu rurale. Custa diat poder èssere una lacana contra a s’ispopolamentu e diat torrare a fàghere crèschere s’ocupazione cun atividades e servìtzios noos. Eo sigo a isperare semper in bonu, a creer in s’otimismo –concruid Bagedda – sa manu invisibile chi ti permit de otènnere su chi cheres”.